

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr
V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo in ekspedicija, Stolni trg št. 6, poleg „Katoliške Bukvarne“.

Oznaniila (inzerati) se sprejemajo in velja tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2. l., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 160.

V Ljubljani, v soboto 16. julija 1892.

Letnik XX.

Prošnja do p. n. gostoljubnih Ljubljančanov!

Podpisani osnovalni odbor vabi katolike iz slovenskih pokrajin na I. slovenski katoliški shod v Ljubljano.

Nadejati se je, da mnogi sprejmó to vabilo ter pridejo 30. in 31. avgusta t. l. v Ljubljano. Dolžnost naša je, da jih kot brate in rojake dostojno sprejmemo in jim bivanje v naši sredi kolikor moči napravimo prijetno.

Prepričani smo, da bodo Ljubljančani i ob tej priliki pokazali svojo znano gostoljubnost, prosimo zato svoje rojake v Ljubljani v imenu tujih góstov za naslednjo uslugo.

Kdor ima prostor, porabljen za prenočišče, in ga brez občutljive težave more prepustiti za dva ali tri večere tujim góstom ali brezplačno, ali pa proti primerni plači, naj blagovoli to naznaniti ali po dopisnici, ali osebno pripravljalnemu odboru za I. slovenski katoliški shod v Ljubljani (Semeniške ulice št. 2), ali pa v prodajalnicah gg.:

1. Dolenc Oroslav, Gledališke ulice hiš. št. 10;
2. Jenko Alojzij, Marije Terezije cesta hiš. št. 5;
3. Petrič Franc, Špitalske ulice;
4. Prosenc Josip, Slonove ulice;
5. Podrekar Gregor, Sv. Jakoba trg hiš. št. 8;
6. Zorman Alojzij v Kolizeju.

To naj se zgodi vsaj do 15. avgusta tega leta.

Opozarjamo pa svoje ljubljanske rojake na to, da blagovolé natančno prijaviti, koliko sob, oziroma koliko postelj, da mogó prepustiti. Ulica, hišna številka, nadstropje in število vrat naj bodo točno zaznamovane. Vsakdo, ki izjavi osnovalnemu odboru, da prepusti kako prenočišče v ta namen, dobi do 29. avgusta list z imenom in stanom dotičnega gósta, da ga ne bode treba posebej predstavljati.

Ker je to delo častno in plemenito, upamo na obilno podporo od strani p. n. ljubljanskih svojih rojakov.

V Ljubljani, dné 16. julija 1892.

**Osovalni odbor
za I. slovenski katoliški shod v Ljubljani.**

Državni zbor.

Z Dunaja, 15. julija.

Poslovenjevanje na Spodnjem Štajerskem.

Obljubil sem, da vam pošljem dr. Gregorea dejanski popravek proti dr. Foreggerju po stenografičnem zapisniku. Dr. Gregorec je včeraj govoril tako:

Gospod poslanec za mesto Celje je v svojem včerajšnjem govoru tudi izustil nekatere trditve, ktere moramo mi, s slovenske strani, stvarno popraviti. Rekel je, da se na Spodnjem Štajerskem poslovenja. (Smeh in klici pri tovariših: Ponemčenjen!) Spodnje Štajersko je v ogromni večini slovensko in kar je slovensko, ne more se posloveniti. Rekel je, da je okrajno sodišče v Celju poslovenjeno. V istini je nedavno dež. sodišča svetovalec Wurmser prevzel vodstvo tega mestnega okr. sodišča. Ta svetovalec Wurmser pa ni Slovenec, tudi ne prijatelj Sloven-

cem (Čujte, čujte!), temveč velik prijatelj dr. Foreggerja in njegovih somišljenikov. (Pritrjevanje pri Slovencih.)

G. dr. Foregger je tudi trdil, da se uradniki v Celju poslovenjajo. Istina je, da okrajno glavarstvo v Celju še nikdar ni imelo slovenskega okrajnega glavarja. (Čujte, čujte! — Poslanec dr. Vašaty: Lepo razmere!) Sedanji okrajni glavar se je v tej zbornici že večkrat imenoval in še nedavno je v trgu Vojniku iskal nemških otrok, da bi ustanovil čisto nemško solo. (Čujte, čujte! — Poslanec dr. Vašaty: Lepo delovanje!)

Podpredsednik: Prosim, da ste mirni, ker ne morem govornika razumeti.

Poslanec dr. Gregorec nadaljuje: Gosp. dr. Foregger je tudi trdil, da se poslovenja porotno sodišče v Celju. (Smeh.) Sedanji predsednik okrožnega sodišča v Celju je bil nedavno šele imenovan, on ni pristaš Slovencev, ali je na glasu dobrega in nepristranskega jurista. Posledica je, da se bolj strogo drži zakona, ne ovira, da od 400.000 Slovencev njegovega okrožja tudi nekateri pridejo v imenik porotnikov. (Veselost in prav dobro! pri tovariših.)

Gosp. dr. Foregger je dalje trdil, da sta poslovenjena notarska zbornica in okrajni zastop. Resnično pa je, da so Slovenci šele pri zadnjih volitvah dobili naravno večino in so mislili, da bode manjšina v tem zastopu ravno tako sodelovala z njimi, kakor so Slovenci, dokler so bili Nemci v večini. To se ni zgodilo. Nemški liberalci so vselej ušli. (Živahna veselost pri tovariših.)

Podpredsednik: Prosim govornika, da se strogo drži stvarnega popravka. (Ugovor in klici: Govornik stvarno popravlja!)

Poslanec dr. Gregorec: Dalje popravljam, kar je rekel dr. Foregger. Rekel je: „Ljudske šole

LISTEK

Stekel pes.

Solnce je hudo pripekalo. Tice so utihnile, goveda so bežala po sencah, in široki potok, z vrbami obrasten, se je vidoma sušil. Konji so žeje rezgetali, voli pa mukali. Ženske so sedele na pragih šivajoče, otroci so skakali po dvorišču igraje se, v Lenkini gostilni pa sta sedela cerkvenec Gregor in župan Miha.

Župan je bil zgovoren mož, cerkvenec pa gostobeseden, časih tako, da je bil kar penast. A danes, vsak pri kozarcu vina, molčita trdovratno, kakor bi jima bila vročina vse misli pregnala. Pa res ni bilo tvarine, o kateri bi se dalo govoriti. V celi vasi že dolgo ni bilo nobenega krsta, nobenega mrliča, in tudi babe, kakor je bilo videti, niso hotele se pripraviti.

Zdaj prisopihata Cibrov Jaka. Saj ste ga poznali: majhno človeče, kratkih in drobnih nog, z mogočnim kupom na hrbtu. Če ga je vprašal odrasel šaljivo: „Jaka! Kaj pa neseš?“ je odgovoril: „Tvojega nič!“ Ali pa: „Jaka! Ali neseš v malin?“ Odgovoril je: „Pa ti nesi, če imaš.“ Poredni mladini, ki ga je dražila, tej je bil pa gorak.

Za njim jo primaha Čeponov Tone, visok mož, z enim očesom, ki je rad molil, pa tudi rad kaj povedal o drugih, méneč, da le dobre nauke daje.

Zašel je bil takorekoč v gostilno, češ, saj bom sam. Malo po strani je pogledal, ko je videl trojico, dva dejanska pivca, a tretjega na čakanju. Nekaj nedobrovoljen pobeza Cibra:

„No, Jaka, ti si pa danes zgodaj zadel; kam pa?“

„Tone, ti si pa danes pozno vstal; še le ena vrata si odprl; kol-ko bo ura?“

Dejanska pivca se namuzata.

Župan prida: „Pa so res pasji dnevi, tako nemumni, da si mora človek smejeti sam sebi.“

Gregor neče zaostati, pa dene: „Res je, pasji dnevi so; vso občino bodo obletali, ti psi; saj še nismo v decembru.“

Cibrov Jaka: „Kaj pa tista županova naredba, da mora vsakdo svojega psa na motozu voditi, ali ali pa torbo na gobec dati, ali pa priklenenega imeti; vse druge pse bi dal jaz pobiti. Dobro, da se še nesreča ni dogodila.“

V tem priteče v gostilno cerkvenecov sin, pa reče:

„Ata! Mama so rekli, da pojdite domov, cerkev pometat.“

„Le pomislite, ljudje“, odgovarja Čeponov Tone, ne zmeneč se za otroka, „ko bi bil tisti-le pes — pokaže s prstom vun skozi odprta vrata na tekočega pinča — ko bi bil stekel, ko bi mrcinež še druge ogrizel, kaj bi bilo!“

Ta hip zagleda Gregorj-v sin svojo mater, idočo po moža; bitro steče k nji pa dé:

„Mama! Čeponov Tone je rekel, da je tisti-le pes stekel.“

„Kaj? stekel pes!“ kriči Gregorjeva; „stekel pes!“

Kakor bi bil žveplenko vtaknil v slamnato streho, tak ogenj: takov krik je nastal po vsi vasi. Matere so vstajale, klicale otroke v hišo, zapirale vrata, moški so se oboroževali s palicami in gorjačami, motikami, kamenji, poleni, pa nad psa, steklega; ubogi pinč pa, videč, vso črno vojsko cele vasi proti sebi, je tekal in smukal iz kota v kot, in tudi mimo gostilne. Gregor vun, župan vun, Cibrov vun, Čeponov vun, pa kriče soglasno:

„Stekel pes! vidite ga! po njem! ubijte ga! če ne, smo vsi izgubljeni!“

„Kaj nisem dejal, da bo nesreča!“ govori pre-roški Čepon — in toča kamenja in lesa se vsuje na steklega psa, da živalče v kratkem pogine.

To pobitje, recimo: to delo, je bilo izvršeno v par minutah.

Župan pravi: „Ta pes se mi zdi, kakor bi ga poznal; če ni Vinjakove vdove Mice.“

Cibrov: „Kaj, poznal? Stekel je, bodi čigaver hoče; Vsa vas je nanj navalila in po pravici. Ni čuda, če je stekel v toliki vročini!“

„Prava sreča, da smo mu dali, kar mu je šlo. Kaj potlej, ko bi bil koga oklal? A?“ pridevlje Čepon.

„Oplazil sem ga s polenom, da je kar rep med noge stisnil,“ pobaha se cerkvenec.

„Če ga pa nima?“ pojasnjuje župan.

so tako poslovenjene, da se je nemščina popolnem izključila". (Klici pri tovariših: To ni res!)

Na Spodnjem Štajerskem ni nobene šole, v kateri bi bila nemščina izključena. (Pritrjevanje pri tovariših.) V vsaki ljudski šoli je nemščina najmanj učni predmet (Poslanec dr. Vašaty: Proti državnim temeljnim zakonom!), v večini ljudskih šol na Spod. Štajerskem je proti vsem zdravim pedagogičkim načelom nemščina poučni jezik. (Čujte, čujte! — Poslanec dr. Vašaty: Lepa pravna država! Skandal!)

Poslanec dr. Foregger je trdil, da je vlada mestni občini celjski ukazala slovensko uradovanje. (Poslanec Vošnjak: To ni res!) Istina je, da mestni urad celjski že od nekaj uraduje v nemščini in bode nemški uradoval tudi v prihodnje. Toda nedavno je v nekem posebnem slučaju vlada opozorila občinski urad v Celju na člen XIX. državnih temeljnih zakonov, da mora namreč slovenske vloge reševati v slovenščini. (Klici pri tovariših: To je vse!)

Sploh ni resnična trditev dr. Foreggerja, da se na Spod. Štajerskem nemščina zatira. Malemu številu pravih Nemcev na Spod. Štajerskem, ki pa so se večinoma sém priselili, gre mnogo bolje, ko nam; kajti ti imajo tam tri gimnazije, jedno višjo realko in nemščina je povsod (Čujte, čujte!) najmanj učni predmet. Ko bi mi Slovenci kaj takega imeli, bi bili zelo zadovoljni, pa nemamo tega. (Poslanec Vošnjak: Ko bi bili mi tako zatirani.)

Torej ni res, kar je g. dr. Foregger včeraj trdil, da se poslovenja; nasprotno je istina, da se ponemčuje. (Živahna pohvala in ploskanje pri tovariših. — Dr. Vašaty: To je za nj premalo!)

Dr. Foregger se je otresal, kakor z mrzlo vodo polit, in je skušal besede Gregoričeve zavijati, pa tako nesrečno, da je presedalo celo podpredsedniku baronu Chlumeckemu, ki ga je opominjal, da naj ostane pri dejanskem popravku. Foregger je rekel:

Ne bodem dolgo mučil visoke zbornice s popravki. Da je okrajni sodnik Wurmser moj dober prijatelj, to sem slišal še-le iz ust g. dr. Gregorca. Konstatujem, da tega gospoda niti ne poznam osebno (Čujte, čujte! na levici. — Poslanec Vošnjak: Pa Vaš somišljenik je!) Ni mi znano, da bi bil moj somišljenik.

Konstatujem, da vsacega sodnika, ki se ne postavi naravnost na stališče slovenskih agitatorjev, takoj sumničijo, da je nemški pristaš (Živahen ugovor od nekaterih slovenskih poslancev. — Poslanec dr. Polak: Ta vendar vé, on je objektivni! — Slovenski poslanci se smejejo.)

Konstatujem dalje, da je gosp. dr. Gregorec le pritrdil, kar sem govoril, da se namreč vedno bolj poslovenja na Spod. Štajerskem; razložek je le ta, da on pravi, da mi ponemčujemo, in da se ne more poslovenjati, ker je tam itak vse slovensko. (Poslanec Klun: To je istina.) Istina nasprotuje takim trditvam. Do nedavnega časa se v slovenščini ni

sicer pismeno sploh ni občevalo (Živahno ugovarjanje slovenskih poslancev. — Poslanec Klun: Zalostno!) Slovenski pismeni jezik se še-le sedaj kuje (Smeh pri slovenskih poslancih in klici: Dr. Foregger ga kuje! To je smešno!), in to umetno vzgojevanje slavizma tam, kjer so nemška kulturna središča, to je poslovenjevanje. (Poslanec Klun: Tako?)

Podpredsednik: Prosim govornika, da stvarno popravlja.

Dr. Foregger nadaljuje: Zopet se je sumničil okrajni glavar celjski, da namreč od hiše do hiše išče nemških otrok. (Poslanec dr. Gregorec: To je tudi res!) Ta trditev bi se morala še-le dokazati. To je sumničenje cesarskega uradnika.

Valutna razprava

se je danes vršila o prvem zakonu, ki določuje, da stopi namesto sedanje avstrijske veljave zlata veljava. Proti temu zakonu sta govorila Dipauli in Lichtenstein, katera je pa finančni minister Steinbach odločno zavračal. Tudi minister poljedelstva je govoril in se zlasti obračal proti baronu Dipauliju, ki je trdil, da kmetijstvo od zlate veljave ne bode imelo dobička, ampak le zgubo.

Razun ministrov govorila sta za valutne predloge levičarska poslanca Tausche in Stalitz, potem je bil sprejet konec razprave. Kot glavni protigovornik je bil izbran baron Morsey, kot zagovornik pa Schwab. Ker je hotela vsaka stranka svojemu tovarišu pripomoči k izvolitvi za glavnega govornika, vpisalo se je 60 poslancev, med katerimi so bili pa levičarji v večini in so pripomogli svojemu zavezniku Schwabu k besedi.

Za njim govorita še poročevalca Szepanski in Kaizl, ki nasvetuje v imenu tovarišev neko nebitveno premembo prvega člena. Glavna razprava o prvem zakonu bo menda danes dovršena, da bi bila pa jutri dovršena tudi posebna razprava tega zakona, je neverjetno in skoraj nemogoče.

Politični pregled.

V Ljubljani, 16. julija.

Notranje dežele.

Delegacija. Volitev v avstrijsko delegacijo bode v začetku prihodnjega tedna. Med češkimi veleposestniki in pa Mladočehi se sedaj vrše pogajanja, koliko mandatov bodo prepustili Mladočehom. Mladočehi bi radi šuri mandate in pa da se v delegaciji med drugim voli tudi dr. Vašaty. Veleposestniki so pa voljni jim dovoliti le tri mandate, četrtega naj bi pa dobil Staročeh dr. Dostal. To je pravično, ker je pri zadnjih državnozbornih volitvah jako veliko glasov bilo oddanih za Staročeha. Ti staročehski volilci vendar ne smejo biti brez vsakega zastopnika v delegaciji. Mladočehi so pa bajž že pripravljene toliko odjenjati, da se četrti mandat izroči poslancu Schwarzu, kateri je voljen vsled kompromisa med Mlado- in Staročehi. Ker pa veleposestniki najbrž ne bodo marali voliti v delegacijo Vašatyja, Mladočehi pa ne odstopijo od njegove

kamena zagnal, da je trikrat poskočil pa obležal?" ugovarja Tone.

„Kdo pa to taj? Kamen je trikrat poskočil, potlej pa obležal, kamen, kamen, ne pes. Tako je bilo!“

„Župan so rekli, da sem ga po repu, pa le malo oplazil; ali če repa nima, torej sledi iz tega po pameti in po pravici, da mu niti dlake nisem izkrivil.“ modruje cerkvenec.

„Jaz nič ne vem, kaj ste delali,“ odreže se župan.

Možje gledajo vsaki predse, vedoč, da nekaj je vendar le storiti v tej stvari. Naposled izpregovori župan: „Veste kaj, možje, vrgli bomo skupaj vsak nekaj.“

Možje so s tem predlogom zadovoljni, ker res zmetavajo za „steklega“ psa. Cibrov Jaka je bil enoglasno izbran, da ponese vdovi odškodnino.

Vdova je bila ž njo zadovoljna, in možje so bili tudi zadovoljni, ko so sedeli drugo nedeljo zopet v gostilni, govoreč o pinču. Čepov Tone pa pravi: „Človek ni nikoli dosti previden. Zsajhč smo ubili psa, ker smo neprevidno govorili, tako isto se ubijajo ljudje. Resnica, če gre od ust do ust, prevrže se večkrat v laž.“

Cibrov Jaka: „Kaj laž, kaj pinč; pustimo to! Zdaj pijmo, steklih psov pa ne pobijajmo.“

Tako so sklepali možje do pozne noči. Dalje vem le toliko, da drugo jutro so bili vsi na tešče — žejni.

kandidature, je torej pričakovati, da se vsa pogajanja razbijejo.

Češkonemška sprava. Jasneje postaja, kaj so se dogovorili levičarji in grof Taaffe pri poslednjih pogajanjih na Dunaju. Dne 20. t. m. se snide zopet komisija za razdelitev okrajev na Češkem. S tem je vlada pokazala, da hoče nadaljevati razdelitev okrajev, če tudi dr. Rieger ni imenoval novih čeških zaupnikov za to komisijo. Najbrž bode vlada tudi razdelitev okrajev nadaljevala proti volji deželnega zbora. Ko komisija delo dokonča, bode vlada vprašala deželni zbor za mnenje, da se zadosti formalnostim. Staro- in mladočehski listi se vjemajo v tem, da se bode začelo siloma razdeljevati češka kraljevina. Poleg tega pa je verjetno, da odstopi grof Schöuborn, ker po svoji preteklosti on ne more lahko prezirati deželnega zbora češkega. Govori se, da bode njegov naslednik grof Kuenburg. Pomenljivo je pa, da je vlada si upala še pred rešenjem valutne predloge sklicati to komisijo. To kaže, kakor bi se Taaffeju ne zdelo potrebno, dosti ozirati se na desnico.

Mladočehi. Nedoslednost je znana lastnost Mladočehov. Ta nedoslednost je vidna tudi v Eimovem govoru. Z veliko spretnostjo je dokazoval, kako bi za nižje prebivalstvo bil neugoden težki goldinar. Iz vsega njegovega govora je bilo vidno, da on je prijatelj tistih slojev prebivalstva, ki so za lahki goldinar. Z vredenjem valute bi se pa baš prepričilo, da težki goldinar ne pride v veljavo, to je, da naš goldinar ne dobi veljave dveh nemških mark. Iz vsega govora njegovega bi bil kdo sklepal, da bode Em se izrekel za vredenje valute, ali iz političnih ozirov se je izrekel zoper. Sedanji vladi on ne izreče takega zaupanja, da bi glasoval za valuto. Da bi Em verjel, da za Taaffejem pride kmalu za Čehe kaka ugodnejša vlada, tega pač nikdo ne misli. Iz vsega Eimovega govora je razvidno, da bode škodo imelo le prebivalstvo, m-j drugim Eimovi volilci, ne pa vlada. Volilci naj torej trpé, če Eimu Taaffe ne ugaja, to je pač lepo načelo. Toda stvar ima še drugo lepo stran. Recimo: Mladočehi zares upajo, da sedanji vladi sledi boljša, in torej hočejo Taaffeju delati vse ovire, da ga spravijo. So li dosledni v svoji opoziciji? Tudi ne. V valutnem odseku so imeli najlepšo priliko, da vržejo valutne predloge in Taaffe-ja soravijo v velike zadrege. Ko so levičarji odšli, odšli naj bi Mladočehi za njimi, in odsek bi ne bil sklepčen. Tega se pa neso upali storiti. Proti vladnim predlogom so res glasovali, ali s svojo prisotnostjo so baš pripomogli, da je odsek vsprejel valutne predloge. Vsa mladočehska opozicija je torej le bolj navidezna in naperjena proti Staročehom. Kadar je pa vlada le v pravih škripcih, jej pa Mladočehi le prihité na pomoč. Razložek je le ta, da so Staročehi dobili za kako glasovanje kako mrvico, Mladočehi pa ničesa ne dobé.

Vnanje države.

Italija. Predsednik italijanskih prostožidarskih lož, Lemmi, potuje po vsej Italiji in propoveduje po ložah, da je pred vsem treba uničiti papeštvo. Nobena druga stvar ni tako važna in tako aurna. Prostožidarji seréda odobravajo njegove govore. Časopisje pa ni posebno prijazno temu potovanju. Liberalna „Italie“ pravi, da je prostožidarstvo v današnjem času naravnost smešno. „Gazzetta Piemontese“, ki tudi ni cerkvi prijazna, pa piše, da bi prostožidarji svojih shodov ne imeli tako na skrivnem, ko bi res imeli človekoljubne in demokratične namene. Prikrivanje in demokracija sta dve stvari, ki se ne vjemata. Židovski „Pungolo“ v Milanu pa pravi, da v prostožidarstvu ni niti sledi pravega napredka. Prostožidarski nauki so koristni le nekaterim, ki so pri ložah, ljudstvu pa škodljivi. Ta list celó prizna, da katoliški možje priporočajo mnogo praktičnejšega, pozitivnejšega in demokratičnejšega, nego prostožidarji. Za liberalcem se oči odpirajo, da prostožidarstvo deželi ni koristno.

Nemčija. Bsmarek je dobil iz več mest povabilo, da jih obišče. Zadnje dni ga je povabila posebna deputacija iz Jene. Pri sedanjih načetih razmerah najbrž kuez ne obišče nobenega mesta, ker bi to dalo povod novim demonstracijam.

Francija. Narodni praznik dné 14. t. m. je jako mirno minol. V Parizu je viselo poleg francoskih tudi nekaj ruskih zastav. Na cerkvi „Sacre Coeur“ na Montmartru je bil velik križ na predvečer električno razsvetljen. Ta križ je bil znamenje, da cerkev priznava republikansko državno obliko. Radikaleci niso bili zadovoljni s tem križem in so se hudovali, da se cerkev meša v narodni praznik. Pariški mestni svet so prosili, da bi ukazal ta križ odstraniti, ali menda niso ničesar dosegli. Francoski nasprotniki cerkve se očitno boé, da polagoma cerkev dobi večji vpliv na državne vredbe in tako oni pridejo ob dosedanjo veljavo. Dosedaj so lahko proti cerkvi agitirali s tem, da je sovražna republiki, sedaj pa ne morejo.

Anglija. Gladstone sam je letos v svojem volilnem okraju dobil mnogo manj glasov, nego 1886. leta. Tedaj je zmagal z večino 4631 glasov, letos pa le z večino 690 glasov. Stari liberalni vodja je drugod agitoval, svoj okraj pa malo zanemarjal, misleč, da je varen. V tem so pa nasprotniki z vsemi silami delali proti niemu, misleč si, če njega

„Tako sem kamen vánj zatočil,“ hvali se Cibrov Jaka, „da se je trikrat prevrnil, potem pa obležal.“

„Usmilil sem se ga, pa mu dal zadnji udarec, da ne bi se mučila žival,“ pristavlja Čepov Tone.

Se so se pogovarjali in pričkali, kdo mu je največ pripomogel v krtovo deželo, kar prišepa postarna ženica, vdova Mica, iskajoča svojega psčka. Zgledavši ga, krikuje: „O, ubili so ga! Ubili ste ga! Vi ste ga! Nimam prijatelja na svetu, imela sem le to živalico, pa ste mi jo umorili, vi neusmiljeniči! Še pred dobro četrtno ure mi je ležal pred pragom,“ in žena jame ihteti, tako britko, kakor bi bila izgubila edinega sina.

„Veste, Mica, ne zamerite ljudém,“ izpregovori župan, „pes je bil stekel; hvalite, da v kazen ne pridete.“

„Stekel? Kaj to govorite? Krotak je bil kakor jagnje, a pameten, kakor vi. Otroci so ga dražili, pa je skočil za njimi. Plačali ga boste, tožim vas,“ huduje se Mica, ter jame jokati še hušje.

Naši junaki se pomenljivo pogledujejo, češ, jaz ne, jaz ga nisem.

„Kar se mene tiče,“ izpregovori Čepov, „jaz sem ga hotel le prestrašiti in od sebe odpoditi; lahko odgovarjam, storil mu nisem nič žalega.“

„Nič žalega? Nisi sam rekel, da si ga ti dokončal? Prav ti si ga ubil. Morda bi bil še okreval,“ obtožuje Toneta Cibrov Jaka.

„Jaka, ti pa le tiho bodi! Kaj nisi ti vanj

(Dalje v prilogi.)

vržemo, je poražena vsa liberalna stranka. Niegov poraz bi bil gotovo silno slabo vplival na daljše volitve. Naj bi bil tudi pozneje voljen kje drugje, bi se vendar škoda ne dala popraviti. Gladstonovi nasprotniki pa neso dosegli svojega namena.

Izvirni dopisi.

Iz Polhovega Gradca, 14. julija. V nedeljo 10. t. m. vršila se je pri nas redka slavnost, namreč novega župnika č. g. Josipa Laznika umeščenje. Že v četrtek dne 7. t. m. so šolska mladina, gasilno društvo in župan z odborom pozdravili novega gospoda župnika, na kar se je vršil spreved v cerkev. Polhov Gradec je bil prenovljen.

Slavnosti jako primeren govor imel je v nedeljo župnik in kanonik veleč. gospod J. Flis. V krepkih in jedrnatih potezah je veleč. gospod razjašnjeval dolžnosti župnikove do faranov, pa zlasti povdarjal pokorščino in udanost faranov svojemu pastirju. Častitemu gospodu župniku kličemo: Bog naj ga ohrani zdravega in zadovoljnega v naši sredi!

Suša, suša! To je bil splošen klic, zlasti med hribovci, kjer je zemlja vročine režala. Zadnja dva dni pa je palo mnogo dežja.

Iz Nemške Loke, 12. julija. V Nemški Loki ali, kakor nekateri Slovenci pravijo, pri „Mariji Trošt“, so vsako leto štiri veliki shodi. Tretji veliki shod je bil peto nedeljo po binkoštih, to je 10. julija. Pridejo pa na to božjo pot ljudje iz sledečih kočevskih župnij v prav obilnem številu: iz Koprivnika, Planine, Spodnjega Loga in Mozeljna, a tudi posamezne osebe ali družine iz vseh drugih kočevskih župnij. Prav v velikem številu pridejo k božji službi iz sosedne župnije Starega Trga, posebno še zato, ker imajo samo zjutrajšnjo službo božjo, ob 10. uri pa od tam g. kapelan v Nemški Loki sv. mašo služi. Pa tudi iz fare pri Kostelju, iz Banjaloke, iz daljnih Hinj in od Vinice, Črnomlja in iz bližnje Hrvatske pride mnogo pobožnega ljudstva k Materi Tolažnici, da ji potoži svoje tuge in nadloge. Da jih tudi mnogo pride iz zgolj posvetnih namenov, je gotovo.

Da je treba pri tolikem številu ljudstva gledati na zunanji red, se razume samo po sebi. Kdo je poklican vzdržavati zunanji red, je znano. Da pa je treba več orožnikov, kateri naj bi pazili na javni red, pokazalo se je pretečeno nedeljo ob shodu. Med dvema Poljancema in velikim številom Kočevarjev, ki so bili zgolj mladi fantalini, nastane v neki krčmi v sredi vasi prepir. Poljanca bežita po potu, ki pelje zraven župnega dvorca do cerkve. Pisatelj teh vrstic je z lastnimi očmi videl, da je bilo Kočevarjev čez 30, ki so za Poljancema tekli s kosami, kalavnicami in kamenjem. Oba Poljanca sta ne lahko ranjena od priletelih kamnov in eden izmed nju se ima samo č. gospodu župniku iz Nemške Loke zahvaliti, da ni usmrten. G. župnik je namreč ravno isti trenutek izstopil iz župnijske hiše, da pojde v cerkev opravljat litanije. Ko vidi, kaj se godi, zavpije na ves glas, naj razjarjenimi Kočevci in res odmaknili so se strašansko preklinjajoč. Videl je tudi, kako je priletel kamen na lice Poljančeve, k sreči ne na sence. Orožnika nobenega ni bilo videti, da bi bil ono drubal miril. Menda jih je bilo premalo. Samo dva orožnika ne moreta povsod biti, kajti tudi na en četrt ure oddaljeni Brezovici je več krčem in je treba tudi tam na red paziti.

V Nemški Loki pa je pred vsako hišo ob istih shodih krčma, kjer je mnogo gostov iz mnogih župnij, zato bi prav potrebno bilo, da je ob istih dnevih več orožnikov v Nemški Loki, kateri bi vzdržavali red. Kdo je dal povod prepiru, pisatelj teh vrstic ne vé? Znano pa mu je, kako naglo se ljudje v krčmi med seboj spopadejo, včasih iz prav malenkostnega uzroka, a še posebno, ako so različne narodnosti. Ako se jih potem na dva tolka množica spravi, težko je potem določiti, kdo je ubijalec usmrtenega. Zato naj bi dotični organi, kateri imajo dolžnost skrbeti za javni red, v prvi vrsti županstvo, ako prevedi, da je več orožnikov potrebnih, prosili za večje število orožnikov pri c. kr. okrajnem glavarstvu.

Z Dunaja, dne 12. julija. *) (Pogled v minolo šolsko leto.) Skoro bode konec šolskega leta 1891/92. Mnogo napornih, trudapolnih ur smo morali sicer preživeti, vendar so nam tu in tam po-

sijali tudi veselejši časi. Kakor smo na eni strani morali z žalostjo beležiti, kako nas zatirajo oholi tujei ter nas hoté zopet vkleniti v spono robstva, tako so nas razradostili tudi nekateri veseli pojavi v domovini, bodisi na političnem, bodisi na znanstvenem polju.

Skupno smo se dušerno in telesno zabavali in se radovali veselih ter obžalovali nevesele dogodke med Slovenci v svojem duševnem središču, v akad. društvu „Slovenija“.

Med zadnje moramo tudi prištevati novi, ne najbolj premišljeni korak nekaterih visokošolcev, ki so si osnovali svoj list, hoteč se postaviti s tem na isto stališče z brati Čehi in drugimi.

Novo glasilo svoje — ne pa slovenskega dijaštva sploh — nakitili so z zabljivim imenom „Vesna“. Naš namen nikakor ni, „Vesno“ ocenjevati, saj se kritika splošno o listu itak ni izrazila kaj laskavo. Toda kaj se hoče! „Komur ni svetovati, mu tudi ni pomagati,“ veli slovenski rek, ki se je tudi tu uresničil.

Dasi smo jim v obče odsvetovali od tega podjetja, vendar nas niso hoteli slušati, marveč so šli svojo pot. Res je sicer „ut desint vires, tamen est laudanda voluntas“, vendar tekmovati z raznimi izbornimi slovenskimi listi, zlasti ako je zadnjih že več kakor dovolj, ni ravno lahko.

Najhujše pa je bilo za vse slovenske visokošolce na Dunaju to, da je nevolja slovenskega občinstva proti „Vesni“ zadela tudi druge, in sicer čisto jako občutno. Slovensko občinstvo v domovini je namreč mislilo, da je omenjeni list res naše glasilo sploh, dasi člani našega društva v obče in kot taki posebe niso imeli nikdar in tudi sedaj nimajo s tem listom nič opraviti, tako da je „Vesna“ le glasilo nekaterikov, ne pa slovenskega dijaštva sploh, koje hoče reprezentovati.

Da bi to napačno mnenje popravili, poslal je odbor akad. društva „Slovenije“ vsled odločnega zahtevanja velike večine članov v slovenska dnevniku stvarno izjavo, v kateri je prav kratko naznanil slovenskemu občinstvu, da člani akad. društva „Slovenije“ niso v nikaki zvezi z omenjenim listom, ter da se naše društvo ne more identifikovati niti z vredništvom, niti z izdajateljstvom „Vesne“.

„Slovenec“ je takoj priobčil označeno izjavo, a slavno vredništvo „Slov. Naroda“ nam ni hotelo odpreti svojih predalov, marveč jo je v listnici meseca junija t. l. označilo kot „sad žalostnega dijaškega strankarstva, kateremu . . . glavno glasilo slovenskega občinstva ne more služiti.“

V pojasnilo na to nam je odgovoriti, da odvrnemo krivico, ki se nam s tem godi, da se je to le zgodilo, ker slovensko dijaštvo ni maralo še dalje prenašati nezasluzene nevolje slovenskega občinstva, katera nas je doletela zaradi omenjenega lista. Tudi se v našem društvu strankarstvo nikakor ne sme vdomačiti, marveč „Slovenija“ hoče in mora ostati zvesta načelom, katera so jej določili možje, ki so nam toli potrebno društvo zasnovali, namreč: združiti slovensko dunajsko dijaštvo ter mu biti duševno in zabavno središče v daljni tujini, gojiti po močéh mili domači jezik, navduševati se za vse v resnici lepo in blago, gojiti v mladih sreih ljubezen do domovine, medsebojno se podpirati ter se v prostih urah primerno zabavati.

To so načela našemu društvu, katerih se držimo, kakor so se jih držali tudi naši predniki, ne pa gojiti strankarstvo.

Smatrali smo za svojo dolžnost, objaviti to poslanico, „Slov. Narodu“ in slovenskemu občinstvu sploh v pojasnilo, sebi pa v zaščit, ter završujemo s prošnjo, naj slovensko občinstvo blagovoli naše tesede vzeti na znanje.

ODBOR

akad. društva „Slovenija“.

Iz Zagreba, 13. julija. V najnovejšem času se osnovala v Zagrebu hrvatsko-slavonska hipotekarna banka. O tem zavodu, ki je zemlji v resnici potreben, se je pisalo in govorilo že več let, in še le letos se je oživotvoriti mogel. Seveda zopet ni vse tako, kakor bi bilo moralo biti, kajti nesrečni politični naši odnošaji so krivi, da se nobena zadeva ne izvede tako, kakor bi mogla biti narodu v večjo korist. Hipotekarna banka, ko bi bila popolnoma neodvisna, gotovo bi mogla našem narodu le koristiti, kajti denar je bil in je še pri nas silno drag in naši denarni zavodi so v tem pogledu morda vendar le malo preveč skubli narod hrvatski.

Novoutemeljena banka bi imela te odnošaje popraviti. Bode li uspela, učila nas bode prihodnost, vendar pa moramo omeniti, da nam ne ugaja, da bode ta zavod odvisen od peštanjskega in da so v odboru tuje osebe, kakor da ne bi bilo domačih sil sposobnih za taka podjetja.

Sumljivo je že to, da se pri prvem sestanku poleg hrvatskega čuje tudi madjarski jezik. Pri nas je umesten samo hrvatski jezik, zakaj je madjarsčino rabil pri pozdravu v skupščini podpredsednik tej banki, g. Crnković, jasno je vsakemu, kdor pozna tega diplomata, ki vodi v novejšem času pri nas najodločnejšo madjaronsko stranko. Ni dosta namreč Madjarom, da so s svojim kapitalom dobili v svoje roke posebno važno postojanko v Zagrebu, nego hočejo ta položaj svoj izrabiti precej tudi v narodnostnem pogledu. Bilo je pa po trditvi naših denarnih mogotcev tudi čisto nepotrebno, iskati denarja v Budimpešti, ker ga je za tako hipotekarno banko zadosti doma na Hrvatskem. Ko bi bila namreč vlada hotela upotrebiti denar deželnih zakladov, kateri iznašajo premoženja za več milijonov, kot jamstvo za novo hipotekarno banko, ne bi bilo potrebno iskati tujega kapitala. Vsa korist bi bila ostala doma, tako pa bode velik del čistih dohodkov potoval iz Hrvatske v Budimpešto, a vrh tega bi nas radi spravili še v narodnostnem pogledu v neko odvisnost pri tem zavodu. In to je ravno želja današnjih mogotcev.

Meseca avgusta se bodo vršile volitve v naše mestno zastopstvo. Priprave se že delajo. Da bode vlada uporabila vsa sredstva, da zmaga, je čisto naravna stvar. Bode li pa v istini zmagala, to je drugo vprašanje. Čuje se, da sta se obe opoziciji sporazumeli in da mislita postaviti dogovorno svoje kandidate. To je pametno dejanje, ko bi se le povsod tudi po Hrvatskem tako zgodilo ob času volitev. Da pridobi vlada meščanstvo, začel je vladen komisar izvajati nekoliko prav potrebnih del pri vrejevanju mesta. Potrebno je presvoditi nekoliko kanalov ter sploh kanalizacijo izvesti, s katero je dosedanje zastopstvo tako dolgo odlašalo. Osnova za to veliko delo je gotova in denar tudi preskrbljen, pa bo vladnemu komisarju lahko, izvesti ono, kar želi meščanstvo.

Poprejšnji župan dr. Amruš je bil dober in varčen gospodar ter je prihranil pri samih letnih izdatkih do 40.000 gld. za časa svojega županovanja. Vendar pa je bil premalo podjeten ter ni izvel, kar bi se bilo moralo že davno začeti, namreč vrediti mnoge kanale in ulice. Čakal je in čakal ter varčeval, zdaj bo pa s tem denarjem drugi žel slavo. Tako se godi vsem, ki niso dovolj previdni. Ljudstvo želi, da se kaj dela; revnejši, da zaslužijo, bogotejši pa, da se mesto lepša; ali dr. Amruš je le čakal, da bode naenkrat kaj izdatnega izvel, pa se je prevaril.

Jedina zasluga njegova je ta, da sta se postavili za njegovega županovanja dve šolski zgradbi in pa da so začeli tlak po ulicah vrejevati. Želja njegova, da poploča glavno ulico Illico, ni se mu izpolnila. Ta nedelavnost poprejšnjega zastopstva, kateremu se je pa pri mnogej osnovi tudi vlada protivila, je deloma kriva, da občinstvu ni toliko ne navadno, če upravlja z mestom vladen komisar, posebno pa, če še bode zares mnogo začelih del izvel, kar je začel delati. Mogoče je, da bi imel tudi ta slučaj kak vpliv za vladno stranko pri bodočih volitvah, kar za opozicijo seveda ne bi imelo najboljših posledic.

Iz Prnge, dne 14. julija. (Mladočehi med seboj. — Vojteh Pakosta †. — Herbst-Podzimek.) Stari rek: „Kdor seje veter, žel bo vihar,“ — vresničuje se zdaj na naših Mladočebih v polni meri. Nedavno jim je podkuril znani Alfonz Šustny iz Padjavora, v nedeljo pa predsednik vingroupskega političkega društva, Teodor Lehký, mladočeška celebriteta najnovejšega časa.

V nedeljo imelo je napominano društvo v Kravinu volilni shod, na kojem je govoril poslanec dr. Kučera. Ko slednji dovrši svoj govor, tu stopi na oder Lehký ter jame grmeti med mladočeške poslušalce (1500 glav) prav „radikalno“ in je podarjal, da to, kar je pred njim govoril dr. Kučera, ni bilo radikalno, ali z drugimi besedami, da to niso več mladočeške obljube pred volitvami. Toda Lehký se je še v svojem radikalizmu prekosil, in je v svojem govoru tako popoprano hrano polgal svo-

*) Valed prošnje objavimo to poslanico, toda „a priori“ odklanjamo odgovornost za mogoče prepire. Op. vred.

bodomiselnim poslušalcem, da je med njimi kar vrelo.

Znano je, da med „prosvetljenim“ mladočeskim občanstvom nikoli ne dostaje „čudnih“ nazorov. S palcami, dežniki in vrčki pritiskal je mladočeski narod na — Mladočeha Lehkega, in ta ima za zdravo kožo zahvaliti samo prisotnega policijskega komisarja, ki je Lehkega varoval s svojim telesom, in kordon redarjev. Tako so ti gospodje med seboj; oj, kaka bi stoprav pela Saročehom, da bi bil kdo govoril na tem shodu! Ne bode dolgo, in za Lebkým pride vrsta na — mladočeske poslance!

Včeraj so v slavnem sprevedu na starodavnem in spomeniškem Višegradu pokopali češkega pisatelja, pesnika in kateheta na češki višji dekliški šoli v Pragi, čast. g. Vojteha Pakosta, koji je v nedeljo prominol v Pisku. Pakosta je bil med češko duhovščino najbolj nadarjeni duhovniški pesnik in plemenit značaj. Odkritosrečno in navdušeno njega rodoljubje, kakor i nežna i krasna prav, dičili so pokojnika. Istotako je bil čislán pedagog, vnet za svoj poklic. (Konec sledi.)

Dnevne novice.

V Ljubljani, 16. julija.

(Odpis zemljiškega davka vsled uim) Te dni je po mnogih krajih toča naredila veliko škodo. Nam so dohajala vprašanja, kaj naj poškodovanci storé, da se jim odpše zemljiški davek. Ker ne moremo vsakemu posebej odgovarjati, opozarjamo na državni zakon z dne 6. junija l. 1888 drž. zak. št. 81., ki določa odpis zemljiškega davka vsled škode po toči, vodi in ognju. Škoda se mora v teku 8 dnij naznaniti okr. glavarstvu ali davčni lokalni komisiji. Za več posestnikov tudi župan ali kak pooblaščenec naznani škodo, katero pride na lice mesta cenit posebna komisija, v kateri sta tudi dva zaupna moža iz občinskega odbora.

(Kanonična vizitacija z birmovanjem) bo dne 15. avgusta t. l. v Sori, kjer bodo prevzvišeni gosp. knezoškof tudi posvetili novo farno cerkev; dne 16. avgusta t. l. v Trzicu, dne 17. avgusta v c. kr. kaznilnici v Begunjah, dne 21. avgusta v Črknici. To je v tem letu zadnje kanonično obiskovanje.

(Iz c. kr. mestnega šolskega sveta.) O seji, katera se je vršila dne 11. t. m., dobili smo sledeče poročilo: Zapisnikar poroča o stvareh, ki so bile od poslednje seje sem rešene kurentnim putem. Prošnji nekoga učenca za odpis v tekočem letu predpisane mu ukovine se ugotovi. Po nasvetu c. kr. deželnega zdravstvenega sveta se je naročilo vodstvom vseh mestnih deških in dekliških ljudskih šol, da je za zimskega časa v I. in II. razredu dopoldanski pouk pričienjati še le ob devetih. Dalje se je vodstvom vseh dekliških šol ukazalo, da je v prihodnje opuščati razstave ročnih del ob sklepu šolskega leta; zajedno je bilo o tem povodu sklenjeno, deželni šolski svet naprositi, naj ustanovi in izda učni navod za pouk v ročnih delih. Navodilo deželnega šolskega sveta o vravnavi in upravi šolskih vrtov, sproženo po lanski deželni učiteljski konferenciji, se je vzelo na znanje. Gledé popolnitve na novo ustanovljenih učiteljskih službinskih mest sedmega na prvi in desetega na drugi mestni petrazredni deški ljudski šoli, sta se stavila deželnemu šolskemu svetu dotična predloga. Prošnja nekoga učitelja za denarno podporo in pa prošnja dveh mestnih učiteljev za nagrado gledé neobligatnega pouka v slovenščini so se predložile deželnemu šolskemu svetu s priporočilom ugodne rešitve. Učni črtež nekoga privatnega učilišča se je zaradi odobrenja predložil deželnemu šolskemu oblastvu s primernimi predlogi.

(Šolske vesti.) Četverorazredno deško ljudsko šolo v Novem Mestu je koncem šolskega leta obiskovalo 179 učencev; bilo jih je 71 iz novomeške šolske občine, 108 iz drugih občin. Učilo se jih je prav dobro 44, dobro 86, ostali nezadostno. Prihodnje šolsko leto se prične dne 18. septembra. — Prvo mestno petrazredno deško ljudsko šolo v Ljubljani je koncem šolskega leta obiskovalo 444 učencev; za višji razred je sposobnih 339, nesposobnih 103, neizprašana 2. S katehetom je poučevalo 10 učnih močij. S to šolo je združena obrtna pripravljalna šola, katero je obiskovalo v dveh oddelkih 119 učencev. — Drugo mestno petrazredno deško ljudsko šolo v Ljubljani je obiskovalo 514 učencev; za višji razred je sposobnih 374, nesposobnih 129, neizprašanih 11. S katehetom je poučevalo 11

močij. Obrtno nadaljevalno šolo je v dveh oddelkih obiskovalo 134 učencev, šolsko delarno v dveh oddelkih 28 učencev.

(Na ljubljanskem učiteljskem) so končali šolsko leto dne 12. t. m. Na moškem oddelku je bilo 72 gojencev, na ženskem v prvem in tretjem letniku 91 gojenk. Zrelostne izpite je naredilo vseh deset kandidatov iz 4. letnika, eden pomožni učitelj in jedna privatistinja iz škofjeloškega samostana. Na deški vadnici je bilo 116 učencev, na dekliški 132.

(Starinske najdbe.) V Kurji Vasi ob Karloški cesti, na mestu, kjer bode hlapon dolenske železnice pripihal iz predora proti barju, so našli ta tedaj železnični delavec več žar, napolnjenih z ostanki sežganih mrličev. Oglje in črna zemlja kaže, da je bilo ondi prazgodovinsko pokopališče. Žal, da so delavci vse žare popolnoma razbili. Le mali koščki črpinj, ki tu in tam ležé, kažejo jasno, da so bile žare iz predrimske dobe. Ravno ta okoliščina pa daje najdbi večji pomen, ker je bilo doslej premalo dokazano, da je bila Ljubljana obljudena že v predrimskih časih. Poročevalec sicer ni strokovnjak, vendar obžaluje, da je pred nosom stolnemu mestu mogoč tak vandalizem s starinami.

(Odlikovanje.) Povodom umirovljenja odlikoval je cesar polkovnika ad honores g. A. Salomona z viteškim križcem Fran Josipovega reda. Polkovnik Salomon je rodóm Saksonec, ki je prestopil l. 1866 v našo armado. — C. kr. okr. narednik v Novem Mestu, g. Anton Trzinar, je povodom svojega umirovljenja dobil od cesarja srebrni križec s krono za zasluge, katerega mu je minoli četrtek slovesno pripel g. c. kr. okr. glavar.

(Na Toplicah) pri Novem Mestu bode jutri slovesno odprt tamošnji vodovod. Ob tej priliki priliki priredita na Toplice izlet „Dolenjsko pevsko društvo“ in „Dolenjski Sokol“.

(Osnovni shod šentjakobsko-trnovske ženske podružnice sv. Cirila in Metoda) bode jutri dne 17. julija ob 1/2 6. uri v vrtnem salonu Lozarjeve gostilne, Rožne ulice št. 15. Nagovor vodstvenega člana, čitanje društvenih pravil, volitev začasnega načelnikstva in zastopnic k veliki skupščini v Postojini. — Vse one čč. dame, ki so se že pri zadnjem zborovanju moške podružnice zglasile k pristopu, in druge rodoljubkinje, ki želé pospeševati slovensko šolstvo, k temu shodu vljudno vabi

Osnovni odbor.

(Novomašniki celovške škoflje.) Pod tem naslovom v 154. številki objavljeno novico popravimo v tem, da č. g. Matej Grm nove maše ne poje v Vrbi, marveč dne 24. julija pri Sv. Duhu v Celovcu. Pridigal bode veleč. g. o. dr. Al. Cigoj, O. S. B.

(Akademični podobar, g. V. Progar) v Celovcu, naš rojak, je dovršil veliko skupino za župnijsko cerkev v Kamniku. V kratkem spregovrimo obširneje o tem krasnem umotvoru, ki ga je izvršil naš vrli umetelnik.

(Na c. kr. gimnaziji v Celovcu) je delalo od 4. do 7. t. m. 30 osmošolcev zrelostni izpit. Štirje so dobili odliko (mej njimi Slovenec Val. Weiss), 21 prvi red, 4 smejo skušnjo po 2 mesecih ponoviti iz jednega predmeta.

(Pevsko društvo „Ljubljana“) napravi jutri (v nedeljo) i. let v Dol, kjer se vrši veselica ondotnega bralnega društva. Izletniki odpeljejo se ob pol 8. uri z vlakom južne železnice do Zaloga, od tam pa krenejo peš v Dol.

Telegrami.

Dunaj, 16. julija. Državni zbor je v specialni debati s 174 proti 84 glasovom sprejel prvi član valutnih predlog.

Ischl, 16. julija. Cesarica se je zjutraj pripeljala iz Karlovih Varov.

Praga, 16. julija. Deželnega nadsodišča predsednik je včeraj povabil nemška zaupnika dr. Schmeykala in Schlesingerja k obravnavi o razdelitvi okrajev, ki se bode vršila dne 20. julija.

Günzenhausen, 16. julija. Pri Windsfeldu na Bavarskem je tovorni vlak skočil s tira; strojevodja, kurjač in zavirač so mrtvi. Zakrivil je nesrečo neki stražnik, ki se je vrgel pod stroj.

Peterburg, 15. julija. Dne 12. t. m. je v Astrahanu za kolero umrlo 100 oseb v bolnišnicah, 177 zunaj bolnišnic.

Peterburg, 16. julija. Zdravje se je Giersu shujšalo.

London, 15. julija. Doslej je izvoljenih 580 poslancev, liberalna večina šteje 20 glasov.

Popolnem svilene fularde od 85 kr. do gl. 4-65 meter (do 450 raznih vzorcev, pisanih, kariranih itd.) razpoljila na kosove poštnine in colnine prosto v hišo **tovarna za svilo G. Henneberg** (e. in kr. dvorni založnik) **Zürich**. — Vzorce z obratno pošto. — Pisma stanejo 10 kr. porto. 123 6 (6)

Umrli so:

11. julija. Reza Siegl, delavka, 64 let v bolnici, tumor abdominalis.

13. Marija Rabič, delavčeva hči, 14 dni, Dunajska cesta 28, božjast. — Gašper Pikel, umirovljeni brzojavni oskrbnik, 66 let, Frančiškanske ulice 10, vodenica.

V bolnišnici:

13. julija. Alojzij Pevc, hlapec, 25 let, driska.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mes.
	opazovanja	razkometra v mm	toplomera po Celsiju		
7. u. zjut	723.1	13.3	sl. svzh.	megla	00.3
15. 2. u. pop.	732.6	18.5	sl. vzh.	oblačno	dež
9. u. zveč.	734.2	13.9	sl. szap.	jasno	

Srednja temperatura 15.2°, za 3.8° nad normalom

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze odkritosrečnega sočutja, o prebriski izgubi svojega iskreno ljubljenelega soproga, oziroma očeta in brata

Jakoba Šiška,

kakor tudi za obilno spremstvo pokojnika k poslednjemu počitku, izrekamo vsem spremljevalcem in darovalcem vencev, zlasti pa prečastiti duhovščini najtoplejšo zahvalo.

Še prav posebno zahvalo pa izrekamo preč. gospodu mestnemu župniku M. Malenšku, ki je rajnemu v hudi bolezni vsikdar stal zvesto na strani in ga tudi mrtvega spremil dolgo pot od Hrastju do Polja, in preč. g. poljskemu župniku M. Kolarju, ki je pel zanj zadušnico; dalje m. šanski občini in oje načelniku g. županu Slapničarju in sploh vsem vdeležencem za pobožni spomin. Bog povrni!

V Hrastju pri Ljubljani,
dne 16. julija 1892.

327 1

Zalujoči sorodniki.

Vozne zvezke (Rundreisebillets), najpripravnije in najcenejše **vozne karte** sedanosti, veljavne za vsaki vlak, **letne karte in prirediteljstvo posebnih vlakov** priporoč. **Jos. Paulin v Ljubljani**, mejnarodna potovalna pisarna, kjer se tudi o potovanju po celem svetu vse potrebno brezplačno pozve. — Za pismen odgovor naj se znamka priloži. 206 15

Naročila na

južno sadje, zelenjavo, morske ribe in rake, ribice mnogovrstnih barev za olepšavo

sprejema 321 6-8

Makso Lavrenčič, Corso Stadion št. 33 v Trstu.

Primerno darilce!

Kalan:

POVESTI,

slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

II. zvezek

izšel je ravno kar ter se dobiva v „Katol. Bukvarni“ in Tiskarni komad po 20 kr., po pošti 23 kr.

Primerno darilce.

Družba sv. Cirila in Metoda

prejela je od 1. maja do 30. junija t. l.:

I. od podružnic letne doneske:

Graška izvanakademiška	65	gld.	75	kr.
Menišija	3	"	—	"
Ziljska na Koroškem	21	"	60	"
Trbovlje in okolica	150	"	—	"
Vuhred	1	"	60	"
Rojanska	100	"	—	"
Bolec	15	"	—	"
Litijska	90	"	—	"
Vel. Pirešice	9	"	—	"
Brežice	76	"	03	"

II. Od darovateljev:

Iz Horjula	3	"	—	"
Litijsko-šmartinske Sovenke	100	"	—	"
G. J. Rebek nabral	5	"	30	"
" J. Mrak v Železnikih	7	"	50	"
Vesela družba v Borovnici	1	"	80	"
Občutniško pom. društvo v Ljubljani	10	"	—	"
Gg. D. Zagar in F. Triller	5	"	—	"
G. Fr. Čargo v Tolminu	11	"	—	"
" K. Miklavčič, župnik v Zwinju	100	"	—	"
Podpora sl. dež. zbora kranjskega	1000	"	—	"
G. A. Ostrožnik nabral	15	"	—	"
Gdč. Franja Šolar v Št. Petru	5	"	—	"
Meščanska večašnica v Ljubljani	10	"	—	"
Gdč. P. Balman za prodane kujige	4	"	—	"
Doblena stava	5	"	—	"
Prijateljev v Opatovi dar	5	"	70	"
G. F. Marešič z Lipoglavu	2	"	—	"

V Ljubljani, dne 30. junija 1892.

Dr. J. Vošnjak,
blagajnik.

Madonna de Lurdes.

Mati Božja v kamniti jami v Massabiellu pri Lurdu na Francoskem.

Cena jami s podobo:

Visokost jame.	Vis. podobe.	Glinasta podoba.	Lesena podoba.
180 cm	100 cm	gld. 75.—	gld. 90.—
140 "	75 "	" 40.—	" 58.—
120 "	63 "	" 30.—	" 42.—
100 "	56 "	" 20.—	" 35.—
70 "	45 "	" 10.—	" 25.—
60 "	35 "	" 7.80	" 18.50
45 "	26 "	" 5.50	" 14.50

Jama iz pristnega kamna, 85 cm visoka, z leseno podobo, gld. 25.50. Jama za steklom in v oviru gld. 25.— in gld. 60.—
Jama brez podobe v vsaki velikosti po sporazumljenju najceneje. — Viseca in stoječa razpela v vsaki velikosti najceneje. — Izdeluje

IVAN FRAIDEN,

Waldhofen ob Ybbs-u, Dolenje-Avstrijsko.

Spričevalo: „Za kapelico tukajšnjih revnih šolskih sester naročena Marije lurdске jama s podobo vred je semkaj došla vrez vsake napake in jako dopada vsem, ki so jo videli. Veseli me, da to morem Vam naznaniti.“

V Szegedinu (na Ogerskem), dne 3. julija 1888.

173 3—1 P. Oltványi, pap. kom.

Protiv boleznim v vratu, kataru, hripavosi, kašlju, posebno otrk, protiv zasliženju, boleznim v želodcu, na ledvicah in mehuru se najbolj priporoča 328 6—1

Koroški rimski vrecel,

najboljša namizna voda, — čista alkalijna planinska kislina voda.

Zaloga v Ljubljani pri M. E. SUPAN-u.

'Astramontana-extract'

gotovo sredstvo proti kačjemu pik, pripravlja

Karol Accurti,

mestni lekar v Senju.

Ta extract je bil zaradi svoje izborne zdravilne moči na dunajski svetovni razstavi leta 1873 odlikovan z nagrado. Lonček z natančnim navodilom velja 1 gld. 20 kr.

Dobiva se razven pri izdelovalcu tudi še v lekarni g. Ub. pl. Trnkóczy-ju v Ljubljani. 317 3—2

Izdelovatelja najraznovrstnejših in raznobarvenih 239 15—12

peči iz glinaste snovi

in

kahljic za štedilna ognjišča

Uran in Večaj,

v Igriški ulici šte. 8 v Ljubljani

(v hiši gdč. Seunikove)

priporočata prečast. duhovščini in sl. občinstvu v mestu in na deželi svojo bogato zalogo. Povabita tudi one, ki se zanimajo, na ogled svoje delavnice in zaloge res izvrstnega, trpežnega v njihovo stroko vstevajočega se blaga.

Cene so jako nizke, ker se zadovoljiva z malim dobljkom.

Umetne zobe in zobovja

stavlja na način, ki ne provzroči nikakih bolečin, ter opravlja vse zobne operacije in zobna plombovanja

A. PAICHEL,

(12) 51 zobozdravnik (7)
pri Hradeckega mostu I. nadstr.

J. BENDIK-a v Št. Valentinu

patentovana nepremočna mast za usnje



je najbolje sredstvo v ohranitev usnja za obuvala, konjske oprave itd. itd., s katero se lika usnje brez uporabe krtače. Bendikovo mast za usnje uporabljajo cesarski zavodi in vojaška oskrbovališča z izrednim uspehom in zadovoljstvom. (279) (10—7)

V Ljubljani dobiva se pri terki Seifussnig in Weber v Špitalski ulici.

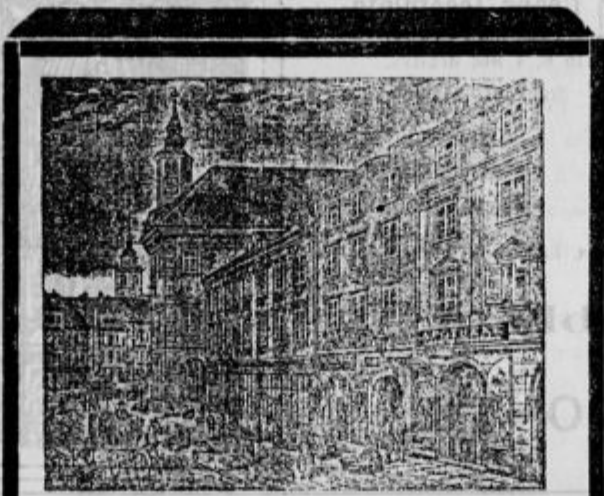
Pozor! Pri nakupovanju zahteva naj se izrečno Bendikovo mast za usnje, ker le BENDIK je upravičen v Avstro-Ogrski v izdelovanje temasti.

Najnižje cene. Največji izbor.

Preobleke. Popravila.

L. Mikusch,
tovarna dežnikov,
Ljubljana, Mestni trg 15.

221 12



Za bolne in zdrave

je najboljšo hranilno sredstvo, silno potrebno za zdravje, priznano od zdravnikov kot „izvrstno“ in od mnogih bolnikov s pričetli najtopleje priporočena

Trnkóczy-jeva

hmeljna sladna kava

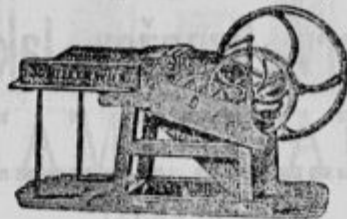
z dobrim okusom iz lepo dišavo.

Zavitek s 1/4 kg. velja 30 kr. — Jako ceno pridejo zavitki 4 kg.

Dobiva se po poštni adresi pi Ubaidu pl. Trnkóczy-ju, lekarnarju v Ljubljani: na Dunaju imajo zalogo lekarnarji: Viktor pl. Trnkóczy, V. okraj, Hundthurnerstrasse 113; dr. Oton pl. Trnkóczy, III. okraj, Radetzkyplatz 17, Julij pl. Trnkóczy, VIII. okraj, Josefstädterstrasse 30; v Gradcu (Stajarsko) Vendelin pl. Trnkóczy, lekarnar; nadalje v vseh lekarnah, prodajalnicah dišav, kupoih itd.

(1391) Prekupci imajo obilen rabat. (21)

Vse stroje za kmetijstvo, vinarstvo in sadjarstvo,



mlatilnice, čistilnice za žito, trierje, slamoreznice, mline za sadje, stiskalnice za sadje in vino, za grozdje, kakor vse druge stroje in priprave za kmetijstvo, vinarstvo in sadjarstvo itd. priporoča v največji in najbolj obliki, po ceni:

IG. HELLER, DUNAJ,

Praterstrasse 78.

Illustrirani zapisi in pohvalna pisma v hrvaškem, nemškem, laškem in slovenskem jeziku po zahtevanju brezplačno in franco. — Čas za poskušajo — garancija, enakoj pogoji. Zopet znižane cene!

165 (12-4)

Primerna darila!

priporoča uljudno

Fran Čuden,

urar,

prete J. GEBÄ,

v Ljubljani, Slonove ulice št. 11,

ter vabi uljudno preč. duhovščino in sl. občinstvo na ogled svoje velike izborne zaloge najraznovrstnejših

žepnih ur, zlatih, srebrnih in nikelnatih, stenskih ur z nihalom, ur s stojalom in ur budilnic (Weckeruhren), ur z godbo in godbenih valčkov v ličnih politiranih omarih, raznovrstnih verižic, prstanov in uhanov.

Cene žepnim uram so naslednje:

Najfinije nikelate ure	od gld. 3.80 do	6 —
" srebrne ure s ključem	" 7.50 "	10.—
" srebrne remontoir-ure	" 7.50 "	12.—
" iste z dvojnimi oklepom	" 9 — "	18.—
" zlate ure za dame	" 16 — "	35.—
" zlate ure za gospode	" 24 — "	130.—

Garantiram povsem za poštenost pri meni kupljenega blaga; za zanesljivost mehanizma pa poldrugeto leto jamčim. — Cenjeni naročniki se mogó prepričati, da moje blago ni zamenjati z dunajskim tovarniškim blagom, vzlic temu, da prodajem dobro blago za res nizko ceno.

Popravila izvršujem točno in zanesljivo ter jamčim za dobro izvršbo — Vnanjim naročnikom postrežem po želji z obratno pošto. 17-6 205 38 15

Illustrirani ceniki na željo gratis in franco.

Ivan Kregar,

pasarski

in

izdelovatelj

cekvenega

orodja



LJUBLJANA,

Poljanska

cesta št. 8,

poleg „Alojzije-

višča“.

opozarja in tople priporoča prečastiti duhovščini in slavnim cerkvenim predstojništvom svojo novourejeno

pasarsko delavnico,

v kateri izdeluje v najraznovrstnejših oblikah in slogih cerkveno orodje, kot: moštrance, ciborije, kelihe, tabernakeljne, svečnike, léstence itd. iz najtrše in najzanesljivejše kovine, lično in cenó po poslanih uzorcih ali lastnem načrtu. — Staro orodje popravila in prenavlja, posrebuje in pozlatuje v ognji tudi strogo vedno osti po najnižji ceni. — Izvršeno blago pošlje dobro spravljeno in poštnine preste. 1592 52—30

Vincenc Čamernik,

kamnosek,

v Ljubljani, Parne ulice 9,

se najuljudneje priporoča prečastiti duhovščini in izvršitev naročil vsakovrstnega

cerkvenega umetnega kamnoseškega dela,

kakor: altarjev obhajilnih miz itd.,

slav. občinstvu pa svojo bogato zalogo najraznovrstnejših po najnovejših obrisih prav lično iz različnih vrst marmorja izdelanih

nagrobni spomenikov.

Vse na tukajšnjem pokopališču stoječe in pri njem izgotovljene spomenike, kateri se vsled nedovoljnega zidanega temelja nagibajo, popravlja brezplačno dvakrat na leto in sicer spomladi in pred vsami svetimi.

Tudi p. n. stavbenim podjetnikom se priporoča v vsakovrstna

stavbinska dela,

katera fino, trpežno in ceno izvrši. 252 12—9

Filijalo sem popolnoma opustil.

Preselitev prodajalnice.

Prodajalnica oljnatih barv, firnežev, lakov in kleja A. HAUPTMANNA

je sedaj

na sv. Petra cesti hiš. št. 41
ob vogalu Reseljeve ceste
v lastni hiši.

Filijala: 321 3
Slonove ulice šte. 10-12.

Preselitev kamnosekarstva.

Prečast. duhovščini in sl. občinstvu uljudno javlam, da sem iz stare kamnoseške delavnice, Kravja dolina št. 12.

preselil se z dnem 1. julija t. l.

v novootvorjene delavnice
na Reseljevi cesti št. 26,
kjer bodem pod imenom

Feliks Toman

nadalje izvrševal kamnoseško obrt.

Priporočam se ob tej priliki prečast duhovščini in slav. občinstvu za vsakojaka naročila svoje stroke, katera bodem izvrševal v vsakem obziru pravilno, solidno in po možno nizki ceni. Priporočam se posebno za

cerkvena umetna dela,

za katera imam specialne znanosti in zmožnosti, in za izvršitev

nagrobni spomenikov

Na razpolago je sl. občinstvu obilo najlepših in najnovejših uzorcev.

Načrte za altarje, prižnice, obhajilne mize itd. v raznih slogih izvršujem na željo sploh brezplačno. 322 10-2

„THE GRESHAM“

zavarovalno društvo za življenje v Londonu.

Podružnica za Avstrijo:

Dunaj, Giselastrasse 1,
v hiši društva.

Podružnica za Ogersko:

Pešta, Franz-Josefplatz
št 5 in 6, v hiši društva.

Društvena aktiva dné 30. junija 1891	frankov	117.550.797
Letni dohodki premij in obresti dné 30. junija 1891		20.725.259
Izplačitve za zavarovalne in rentne pogodbe, za zakupnine itd. v dobi društvenega obstanka (1848)		249.311.449
V zadnji dvanajstmesčni poslovalni dobi vložilo se je pri društvu za novih ponudb, vsled česar iznaša v dobi društvenega obstanka skupni znesek vloženih ponudb		61.372.000
Prospekte in tarife, na podlagi katerih izdaja družba police, kakor tudi obrazce za predloge daje brezplačno		1.728.184.555

glavni zastop v Ljubljani

98 (12-6)

pri

Gvidu Zeschko-tu,

Tržaška cesta, št. 3 b.

Otvoritev kamnoseške obrti

v Ljubljani sv. Petra nasip 33 poleg mesarskega mosta.



Prečast. duhovščini in slav. občinstvu

usojam si podpisani javljati, da sem po dolgotrajnem praktičnem delovanju kot kamnoseški delovodja otvoril dné 15. t. m. svojo

kamnoseško delavnico

v Ljubljani Sv. Petra nasip, poleg mesarskega mosta, na prostoru, kjer je deloval ranjki moj oče okolu 40 let, v kateri bodem izdeloval vsa v mojo stroko vstevajoča se dela.

Prav posebej pa bodem posvetil svoje znanje umetnemu 268 6-5

cerkvenemu delu

v vsakej obliki po poljubnih načrtih in obrisih. — Imel bodem v zalogi tudi najraznovrstnejše nagrobne spomenike iz finega in bolj navadnega kamna izvršene. Stavbinska dela izvrševal bodem solidno, natančno iz dobrega blaga.

Cena bude nizka, primerna povsem poštenemu, trpežnemu delu.

V nadeji, da se mi bude odzvala prečast. duhovščina in sl. občinstvo s prav obilnimi naročili, beležim velespoštovanjem

IGNACIJ ČAMERNIK, kamnosek,
Sv. Petra nasip šte. 33, poleg mesarskega mosta v Ljubljani.

Ph. Mayfarth & Co.,

tovarne za kmetijske stroje. Dunaj, II., Taborstrasse 76.

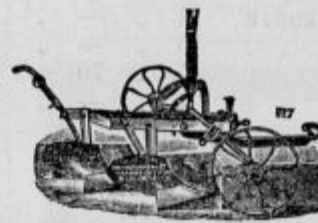
Odklikovane s prvimi odklikami na vseh večjih razstavah.

Ustanovljene 1872.

Izdelujejo najboljše

600 delaveev.

pluge z jednimi, dvema, tremi in štirimi lemeži. — Brane in valjari za polje in travnike. Stiskalnice za vse potrebe tudi za sadje in grozdje. Sušilne priprave za sadje, sočivje in za vse industrijske namene. Samostojni pat-nt. Škropilnice za trte in rastline.



Mlatilnice, geple, rezilnice za krmo, mlince za phanje, rezilnice za repo, stiskalnice za svežo krmo, Bluntov patent. Čistilnice za žito, robkalnice za turšico, prevažljive peči s številnimi kotli kot parilki za krmo in industrijski aparati.

Ceniki zastoj. — Zastopniki se želé. 171 10-4

Zalogo ima v Ljubljani gosp. **ALBIN C. ACHTSCHIN.**

Tovarna cerkvene oprave.

Premovana

1873, 1881.

Jožef Deiller,

tovarna cerkvene oprave in izdelovalnica paramentov,
Dunaj, VII., Zieglergasse 27.

Zastopnik: **Franz Brückner.**

Na dogovorjena naročila se izdelujejo vsi cerkveni paramenti, kakor: pluviali, dalmatike, velumi, štole, baldahini, bandera itd. itd.

pa tudi 167 24-7

cela mašna obleka v najprilnejši obliki.

Cerkveni paramenti.

Cerkvena oprava.

Umetelino vezenje.



Tirolska slikarija

na steklo 54 12-6

in

katedralna steklarnica

Neuhauserja, dr. Jele in drugov

v Inomostu, na Dunaju in
v Novem Jorku.

Ravnatelj podružnice

Karol Gold,

Dunaj, IV., Magdalenen
strasse 29.



Dunajska borza.

Dne 16. julija.

Papirna renta 5%, 16% davka	95	gld	20	kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	95			
Zlata renta 4%, davka prosta	113		20	
Papirna renta 5%, davka prosta	100		75	
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	995			
Kred tne akcije, 16 1/2 gld.	308			
London, 10 funtov strl.	119		70	
Napoleonodor (20 fr.)	9		51	
Cesarski cekini	5		68	
Nemških mark 100	58		65	

Dne 15. julija.

Ogerska zlata renta 4%	110	gld.	20	kr.
Ogerska papirna renta 5%	100		50	
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	142			
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	151		75	
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	152		50	
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	96		25	
Zastavna pisma " 4 1/2 %	100		40	
Kreditne srečke, 100 gld.	189		50	
St. Genojs srečke, 40 gld.	63			

Ljubljanske srečke, 20 gld.	22	gld.	—	kr.
Avstr. rudočega križa srečke, 10 gld.	17		40	
Rudolfove srečke, 10 gld.	25		50	
Salmove srečke, 40 gld.	—		—	
Windischgrazove srečke, 20 gld.	—		—	
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	152			
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v. 2810	—			
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	97		50	
Papirni rubelj	1		19	
Laških lir 100	45		85	

MERCUR menjarnična delniška družba na Dunaju,

L., Wollzeile šte. 10.

Najkulantnejše se kupujejo in prodajajo v kursnem listu navedeni vrednostni papirji, srečke, valute in devize.

Razna naročila izvrše se najtočneje.

Za nataganje glavnic priporočamo:

4% gališke propinacijske zadolžnice.

4 1/2% zastavna pisma peštanske ogerske komercionalne banke.

4 1/2% komunalne obveznice ogerske hipotečne banke z 10% premijo.

Na te papirje daje posojila avstro-ogerska banka in podružnice njene.

1860. leta promese

cele gld. 14 1/2, petina gld. 4 in kolek 50 kr.

Glavni dobitok 300.000 gld. av. velj.

Žrebanje že dné 1. avgusta!